

ἀνέρχεται τὸν Ἴξεν, ἡ κεντρικὴ ἀκολουθεῖ τὴν εἰς Χ. ὁδὸν καὶ ἡ δεξιὰ βαδίζει διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν. Ὁ Μορώ προτιθεῖται νὰ ἀφήσῃ τὸν ἀρχιδούκα νὰ περιπλακῇ ἐντὸς τοῦ δάσους τοῦ Χ., εἴτα δε, σταματῶν αὐτὸν κατὰ μέτωπον, νὰ ὠθήσῃ τὸ κέντρον αὐτοῦ ἐξ Ἐμπερσπεργκ πρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ Χ. καὶ νὰ προσβάλλῃ οὕτω τοὺς Αὐστριακοὺς καὶ ἐκ τῶν νῶτον. Πρὸς τοῦτο ἀναπτύσσεται ἐν τῷ ἀδένδρω μέρει τοῦ Χ. ἐπὶ τῆς ὁρῆσεως τοῦ ὄροπέδιου καὶ πρὸ τῶν χωρίων μὲ μέτωπον ἐν μέρει μὲν πρὸς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἴξεν ἐν μέρει δὲ πρὸς τὴν ὁδὸν, ἐνῶ τὸ ἱπικὸν τηρεῖται ἐν ἐφεδρεῖα ὡσιπθεν τοῦ κέντρου, ὅπου ἔχει ταχθῆ καὶ τὸ πυροβολικὸν του. Συγχρόνως ἀποστέλλει καὶ διαταγὴν κάπως ἀόριστον πρὸς τὰς Μερ. Ρισπάνς καὶ Ντεκάν, αἵτινες εὐρίσκοντο εἰς τὴν πρὸς Ν. ὁδὸν νὰ κατεέλθωσι πρὸς τὸ Ματτεμποέ. Ἡ κεντρικὴ φάλαγξ τῶν Αὐστριακῶν, ἡ κυρία φάλαγξ, εἰσχωρήσασα ἐξ ὀλοκλήρου ἐντὸς τοῦ δάσους, εἰς μάτην ἀποπειράται νὰ ἐξέλθῃ πρὸς τὴν πεδιάδα τοῦ Χ. ἀποθνήσκει δὲ καὶ πάλιν πρὸς τὸ δάσος ἐντὸς τοῦ ὁποίου συνάπτεται σκληρῶς ἐκ τοῦ συστάθην ἁγών. Ὁ Μορώ, βλέπων τοὺς Αὐστριακοὺς κλονιζομένους, διατάσσει τὸν Νεῦ νὰ ἀντεπιτεθῇ. Ὁ Νεῦ ἀντεπιτίθεται ὄντως κατὰ τῆς αὐστριακῆς ταύτης φάλαγγος κατὰ μέτωπον, ἐνῶ ὁ Γκρουσὺ προσβάλλει ταύτην κατὰ πλευρόν. Οἱ Αὐστριακοὶ ἀνατρέπονται καὶ ὑποχωροῦσιν ἐν ἀπεργραπτῷ ἀταξίᾳ. Τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναφαίνεται εἰς τὰ νῶτα τῶν ὁ Ρισπάνς. Οὗτος, ἄμα ὡς ἔλαβε

ΜΑΧΗ τῆς ΧΟΧΕΝΛΙΝΔΕΝ 3 Δεκεμβρίου 1800

τὴν διαταγὴν τοῦ Μορώ, χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ τὸν Ντεκάν, κινηται πρὸς Ἄγ. Χριστόφορον, ἐνθα συναντᾷ τὴν ἀριστερὰν αὐστρ. πτέρυγα, ἐξερχομένην τῶν ἀτραπῶν, ἐγκαταλείπει δὲ πρὸς ἀντιμετώπιον αὐτῆς τὴν ταξιαρχίαν Ντρούε, ὑπολογίζων ἐπὶ τῆς ταχείας ἀφίξεως τοῦ Ντεκάν καὶ μὲ τὴν ἑτέραν ταξιαρχίαν του εἰσχωρεῖ εἰς τὸ δάσος. Φθάσας εἰς Ματτεμποέ, ἀποκόπει τῆς κυρίας αὐστρ. φάλαγγος (κεντρικῆς), τὴν ὀπισθοφυλακὴν αὐτῆς, ἐναντι τῆς ὁποίας διαθέτει τὸ ἐν σύνταγμα αὐτοῦ. Μὲ τὸ ἕτερον σπεύδει τολμηρῶς εἰς καταδιώξιν τῶν Αὐστριακῶν, προλαμβάνει δὲ τὴν οὐδὴν αὐτῆς καὶ προσβάλλει αἰφνιδιαστικῶς τὰ μεταγωγικά, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Νεῦ μετὰ τοῦ Γκρουσὺ, ἐπιτεθέντες κατὰ μέτωπον, ἀνέτρεπον ὡς ἐλέχθη τοὺς Αὐστριακοὺς, οἵτινες καὶ διασκορπίζονται εἰς τρόπον, ὥστε μετ' οὐ πολὺ ὁ Ρισπάνς συναντᾷ τὰ στρατεύματα τοῦ Νεῦ. Ἡ νίκη τῶν Γάλλων ἦτο πλήρης. Οἱ Αὐστριακοὶ, ἀπολέσαντες 20 χιλ. ἀνδρας, 87 πυροβόλα καὶ 200 ἄμαξας, διέρχονται ἐν τάξει τὸν Ἴξεν καὶ ὑποχωροῦν ἐπισπευσμένως. Ὁ Μορώ, ἀναλαμβάνων τὴν καταδιώξιν, διέρχεται τὸν Ἴξεν. Ὁ ἀρχιδούξ Ἰωάννης προσπαθεῖ νὰ συγκρατήσῃ τὴν γαλλ. Μερ. Λεκουρμπ εἰς Σάλτμουργκ, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ Ντεκάν διαβαίνει τὸν ποτ. Σάλτς εἰς Λάουφεν καὶ οἱ Αὐστριακοὶ ἀναγκάζονται νὰ συνεχίσουν τὴν υποχώρησίν των. Ὁ ἀρχιδούξ Κάρολος, ἀντικαταστήσας τὸν ἀρχιδούκα Ἰωάννην ἐν τῇ διοικήσει τῆς αὐστρ. Στρατίας, δὲν κατορθώνει νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Γάλλους νὰ διαβῶσι τὸν Τράουν καὶ τὸν Ἔνς καὶ νὰ φθάσωσιν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Βιέννης, ὅπου σταματᾷ αὐτοὺς ἡ ἀνακαχὴ τοῦ Στάγκερ (25 Δεκ.), ἣν ἐπικολούθησεν ἡ συνθήκη τῆς Λυνεβίλ. Σ.Ρ.

Χόχκιρχ (Hochkirch) ἢ Χόγκενχα. Πόλις τῆς Γερμανίας (Σαξωνίας), παρὰ τὴν ὁποίαν, τῷ 1758, οἱ Αὐστριακοὶ ἐνίκησαν τὸν Μέγαν Φρειδερίκον, χωρὶς ὁμῶς νὰ δυνηθῶσι νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν παροδικὴν ταύτην νίκην των.

Χόχσταϊτ (Hochstaedt). Πόλις τῆς Γερμανίας (Βαυαρίας) ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς τοῦ Δουνάβεως. Παρὰ τὸ Χ. τὴν 20 Σεπτεμβρίου 1703 ὁ Γάλλος στρατ. Βιλλάρ ἐνίκησε τοὺς ὑπὸ τὸν κόμητα Styrum Αὐστριακοὺς. Τὸ ἐπόμενον ἔτος τὰ αὐστρ.-ἀγγλικά στρατεύματα, ὑπὸ τὸν πρίγκηπα Εὐγένιον καὶ τὸν Malborough ἐνίκησαν κατὰ κράτος τὴν 13 Αὐγ. 1704 τὰ ὑπὸ τοὺς Tallard καὶ Marsin γαλλ. στρατεύματα. Κατόπιν τῆς τελευταίας ταύτης δεινῆς ἡττῆς των, οἱ Γάλλοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἐκκενώσουν τὴν Γερμανίαν. Παρὰ τὸ Χ. ἐπίσης τὰ ὑπὸ τὸν στρατ. Moreau γαλλ. στρατεύματα ἐνίκησαν τὴν 19 Ἰουνίου 1800 τοὺς ὑπὸ τὸν στρατάρχην Gray Αὐστριακοὺς.

Χύννερβάσσερ (Hühnerwasser). Κωμόπ. τῆς Βοημίας ΒΑ. τοῦ Μύνχενγκρατς. Κατὰ τὸν αὐστρ.-πρωσικὸν πόλεμον τοῦ 1866 ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῆς πρωσ. Στρατίας τοῦ Ἐλβα (στρατ. Μπίντελφελδ) συνήψε παρὰ τὸ Χ. τὴν 26 Ἰουν. 1866 μάχην πρὸς τοὺς Αὐστριακοὺς, οὗς καὶ ἀπώθησεν, οὕτω δὲ ἡ ὡς ἀνω πρωσ. Στρατιὰ ἐφθάσε τὴν 28 Ἰουν. εἰς Μύνχενγκρατς. Αἱ κατὰ τὴν μάχην ταύτην

τοῦ Χ. ἀπώλεια τῶν μὲν Πρωσῶν ἀνήλθον εἰς 282 ἀνδρας (ὄν 5 ἀξιωματ.), τῶν δὲ Αὐστριακῶν εἰς 365 ἀνδρας (ὄν 8 ἀξιωματ.) ἐκτὸς μάζης. Σ.Ρ.

Χρησιολογίον. Θήκη ἐκ γαλβυκοῦ πεταλίου ἢ ἐκ σκύτους περιλαμβάνουσα τὰ ἀπαραίτητα εἶδη διὰ τὴν λύσιν, ἀρμολογήσιν καὶ καθάρσιν τῶν φορητῶν ὄπλων. Περιλαμβάνει θήκην, ἐλαδοχέτον, κοχλιοστρόφιον, κλειδα, ἀποτριπτικὰς σπαθίδας, ἀπόμικτρον καὶ ἐνίοτε λυόμενον ὀβελόν. **Χ. δαπλισμάτων.** Σκυτὴν θήκη, περιλαμβάνουσα δι' ὀρισμένα εἶδη πυροβόλων (ὡς διὰ τὸ πυροβόλον Γαλλίας τῶν 65 ὑποδ. 1906) τὰ διάφορα ὀπλίσματα ἤτοι μοχλοὺς, καλυκουλκόν, πυροδοτικὴν σειρίδα κ.τ.λ. **Χ. καθάρσεως.** Παρομοία θήκη, περιλαμβάνουσα διάφορα εἶδη καθάρσεως, ἐλαδοχέτιον καὶ λιποδοχέτιον διὰ τὸ πυροβόλον. **Χ. σκοπευτικῶν ὀργάνων.** Παρομοία θήκη εἰς ἣν φυλάσσονται τὰ σκοπευτικὰ ὄργανα τοῦ πυροβόλου. Α.Σ.

Χρωλούσιον (Μαθημ.). Δανεισθέν τι κεφάλαιον λέγεται ὅτι ἐξοφλεῖται χρεωλυτικῶς, ὅταν τοῦτο ἔχει δανεισθῆ ἐπὶ συνθέτῳ τόκῳ, πρὸς ἀπόφραξιν δὲ καταβάλλονται ἴσαι δόσεις κατ' ἴσα χρονικὰ διαστήματα, τὸ μὲν πρὸς ἐξόφλησιν αὐτοῦ, τὸ δὲ τῶν τόκων τούτου. Ἐκαστον τῶν οὕτω καταβαλλομένων ἴσων ποσῶν καλεῖται Χρ. Ὁ τύπος τοῦ χρ. εἶνε $K(1+t)^n = a + t[(1+t)^n - 1]$, ἐνθα K τὸ δανεισθέν κεφάλαιον, a τὸ πληρωθῆσόμενον χρεωλύσιον, t τὸ ἐπιτόκιον, n ὁ χρόνος. Ἐκ τοῦ τύπου τούτου ἐξάγονται οἱ ἐξῆς: 1) Πρὸς εὑρεσιν τοῦ κεφαλαίου, ὁ τύπος $K = \frac{a(1+t)^n}{(1+t)^n - 1}$ 2) Ὁ τύπος $A = \frac{Kt(1+t)^n}{(1+t)^n - 1}$ πρὸς εὑρεσιν τοῦ χρεωλύσιου. 3) Πρὸς εὑρεσιν τοῦ χρόνου ὁ τύπος: $Kt(1+t)^n = a(1+t)^n - 1 = a(1+t)^n - a$ ἢ $a = \frac{1 - Kt(1+t)^n}{(1+t)^n - 1}$ ἢ $\log a = n \log(1+t) + \log(a - Kt)$ ἢ $n = \frac{\log a - \log(a - Kt)}{\beta \log(1+t)}$ Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω τύπους ὡς μονὰς τοῦ

χρόνου (εἰς ἣν ἀντιστοιχεῖ καὶ τὸ ἐπιτόκιον) λαμβάνεται ὁ χρόνος τῆς καταβολῆς τῶν χρεωλυτικῶν δόσεων. Ἐάν π. χ. ἡ ἐξόφλησις πρόκειται νὰ γίνῃ δι' ἑξαμηνιαίων χρεωλυτικῶν δόσεων, τότε τὸ μὲν ἐπιτόκιον t εἶνε ὁ τόκος τῆς 18μ. εἰς 6 μῆνας, ὁ δὲ χρόνος ἐκφράζεται εἰς ἐξάμηνια. 4) Πάγια δάνεια. Ἐκ τούτου τύπου (2), πρὸς εὑρεσιν τοῦ χρ., ἂν ἀμφότεροι οἱ ὄροι τοῦ β' μέλους διαιρηθῶσι διὰ Kt προκύπτει $A = \frac{1 - (1+t)^{-n}}{t}$ ἢ διὰ $n = \infty$ $A = Kt$ δηλαδὴ τὰ

Κράτη πληρόνουσιν ἀπλῶς τοὺς τόκους τῶν δανεισθέντων αὐτοῖς χρημάτων, διατηροῦντα τὸ δικαίωμα τῆς ἐξοφλήσεως ἢ μὴ τοῦ χρόνου αὐτῶν. Κ.Α.Α.

Χρηματικὴ ποινή. Ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐπανορθωτικῶν ποινῶν, δὲν δύναται δὲ νὰ εἶνε μικροτέρα τῶν 50 δρχ., οὔτε μεγαλυτέρα τῶν 5 χιλιάδων, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νόμος ρητῶς ἄλλο τι εἰς εἰδικὰ περιπτώσεις ὀρίξῃ. Σ.Ι.Γ.

Χρηματικὸν ἔνταλμα (δημ. λογ.). Καλεῖται ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ, ὡς κυρίου διατάκτου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ δευτέρου διατάκτου δεδομένη πρὸς τὸν ἀρμόδιον ταμίαν τοῦ Κράτους διαταγή, ὅπως πληρῶσι ἀνείλημμένην υποχρέωσιν τοῦ δημοσίου πρὸς τὸν δικαιοῦχον (πιστωτὴν) αὐτῆς. Ἡ ἐκδόσις τοῦ ἔ. ἀποτελεῖ τὸ τρίτον στάδιον τῆς διαδικασίας τῆς πληρωμῆς τῶν υποχρεώσεων τοῦ δημοσίου: ἐκκαθάρισις, ἐντολή, ἐκδόσις ἔ., πληρωμὴ (ἐξόφλησις) αὐτοῦ. Τὸ χ. ἔ. ἐκδίδεται πάντοτε βάσει τῶν ἀπαιτούμενων κατὰ νόμον δικαιολογητικῶν ἐγγράφων (τίτλων), δι' ἃν δέον ν' ἀποδεικνύηται, ὅτι δι' αὐτοῦ ἀποδίδεται ὀλικῶς ἢ ἐν μέρει τὸ χρέος τοῦ κράτους πρὸς τὸν πιστωτὴν αὐτοῦ. ἐκτὸς αὐτοῦ ἀπαιτεῖται πάντοτε ἢ ὑπαρξίς σχετικῆς πιστώσεως εἴτε παρὰ τῷ κυρίῳ διατάκτῃ, εἴτε παρὰ τῷ δευτερεῦντι τοιούτῳ. Τὰ ἔ. τοῦ κυρίου διατάκτου ἐκδίδονται πρὸς τὸν σχετικὸν εἰδικὸν λογιστηρίον καὶ υπογράφονται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἐξουσιοδοτουμένου πρὸς τοῦτο ἀνωτέρου ὑπαλλήλου προκειμένου περὶ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τὰ χ. ἔ. ἐκδίδονται μὲν ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ λογιστηρίου, υπογράφονται ὁμῶς ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου προϋπολογισμοῦ. Τὰ χ. ἔ. δέον νὰ φέρωσι τὸ ὄνομα τοῦ σχετικοῦ ὑπουργείου, αὐξοῦσα ἀριθμόν, τὴν χοῆσιν εἰς ἣν ἀνάγονται, τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ ἄθρονον τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ὑφ' ὃ ἡ δαπάνη καταλογίζεται, τὸ ταμεῖον, ὅπερ ἐντέλλεται νὰ ἐξοφλήσῃ τοῦτο, τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ δικαιοῦχου, τὴν αἰτίαν τῆς πληρωμῆς, τὸ πληρωτέον ποσόν, τὰ δικαιολογητικὰ ἐγγράφα, ἀτινα συνοδεύουσι τὸ ἔ., τὰς τυχὸν ὑπὲρ τρίτον κρατήσεως. Τὰ περὶ ἐξοφλήσεως (πληρωμῆς) τοῦ ἔ. κανονίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ (βλ. λ. πληρωμῆ).

Χρῆσις (δημ. λογ.) καλεῖται τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἐτελεῖται ὁ προϋπολογισμὸς ἐκάστου ἔτους. Τὸ οικονομικὸν ἔτος παρ' ἡμῖν (καὶ ἀπὸ τοῦ 1918) ἀρχεται τὴν 1ην Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 31ην Μαρτίου τοῦ ἐπομένου, εἰς τοῦτο ὁμῶς προστίθενται τέσσαρες μῆνες ἐπὶ πλέον διὰ τὴν εἰσπραξίν /φόρων, βεβαιωθέντων μὲν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ οικονομικοῦ ἔτους, οἵτινες ὁμῶς δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ εἰσπραχθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀρμόδιων Ταμείων καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν υποχρεώσεων, ἃς δὲν ἐπόλαβον νὰ ἐξοφλήσωσιν οἱ δικαιοῦχοι. Συνεπῶς τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς χ. εἶναι δεκαεξάμηνον. Διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ὁμῶς υποχρεώσεων, ἡ χρῆσις παρατείνεται ἐπὶ τρεῖς μόνον μῆνας. Προκειμένου περὶ τῶν ἐπιτόκων τοῦ ὑπουργοῦ δευτερεῦντων διατακτῶν, ἡ χ. παρατείνεται, ὡς πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν, ἐπὶ δύο μῆνας καὶ ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν ἐπὶ τρεῖς. Ἡ χ. διακρίνεται εἰς: 1) τὴν τρέχουσαν, ἀρχομένην καὶ λήγουσαν ὡς ἀνωτέρω, 2) κεκλεισμένην τὴν μετὰ τὴν λήξιν τῆς τρέχουσας, καθ' ἣν ὁμῶς γίνονται εἰσπράξεις καὶ πληρωμαί, ἀλλὰ ἀναγομεναί εἰς τὴν λήξασαν καὶ 3) διαγεγραμμένην μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς χ. Τὰ τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως ἐσόδων καὶ πληρωμῆς δαπανῶν κατὰ τὴν κεκλεισμένην